



**Akiitsunut Aningaasaliisarnermullu periusissiaq atuuttoq pillugu oqallinnissamik siunnersuut. Qanoq iliornikkut qulakkiissavarput Kalaallit Nunaata ataatsimut akiitsui aningaasaliinerilu aningaasaqarnikkut patajaatsumik qajannaatsumillu inissisimanissaani toqqammavileeqataanissai? Akiitsunut Aningaasaliisarnermullu periusissiaq maanna piusup atuuttullu Namminersorlutik Oqartussanut, kommuuninut Namminersorlutillu Oqartussani ingerlatseqatigiiffiit pigineqartuni pitsaaqutai pitsaanngequtaalu suuppat, qanorlu iliornikkut periutsip malinneqarnissaa qulakkiissavarput?**

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit)

Qujanaq oqallinnermut una qulequtaq pingaarutilik pillugu.

Immikkut pingaaruteqarpoq pitsaasumik taarsigassartitsinnermut atatillugu tunngaviit pitsaasut atussagatsigit. Pisortat taarsigassarsiaat annertuut kinguaassatsinnut artukkiissapput aamma erniaat naafferaatillu akilerneqassapput pisortani aningaasanik atuilinnginnitsinni, tassa imaappoq ilinniartitaanermut aningaasanik atuilinnginnitsinni, peqqinnissaqarfimmut ilaalu ilanngullugit.

Nunami maani attaveqaatit pitsanngorsarniarlugit aningaasaliissutit annertoorsuit aningaasaliissutigigajalerpagut aamma ukiuni aggersuni ineriartortitsinissamut aningaasaliisussaavugut - tamakkuli pinerisa nalaanni aningaasarsiornikkut ajalusoqqajaavugut. Taamaattumik Demokraatinut pingaaruteqarluinnarpoq pioreersut tunngavigalugit akiitsunut aningaasaliissutissatsinnullu nutaamik pilersaarusiornissarput.

Tunngaviit sisamaasut massakkorpiaq atuuttut tassaapput:

DA-saldomi sinneqartooruteqarnissaaq, erniaat naafferaatillu aningaasarlíorfiup nalaanni aningaasartuutitsinnit amerlanerussanngillat. Taamaallaat aningaasanik attortortariaqarpugut aningaasarsiornikkut politikikta patajaassusaa pitsanngorsarniarlugu. Attaveqatigiinnermut taamaallaat atuisartut akiliinerusalernermikkut erniaanut naafferaatissanullu akiliisinnaappata. Akiitsut ataatsimoortut; kommunini, namminersorlutik oqartussani taakkulu ingerlatseqatigiiffiini akiitsut paasiuminartuussapput akiitsut aaqqissuunneranni sukulluunniit.

Naliginnaasumik isigalugu pitsaanerorpassippoq ineqarnermut immikkoortortaqarfiit Iserit, Illuut aamma INI kattukkaanni, tamanna ukioq manna siusinnerusukkuq ineqarneq pillugu isumassarsioqatigiinnermi innersuussutigineqarpoq. Tagginneqarpoq pisortat inissiaataat taamaallaat iluaqutissarsitinneqarsinnaasut annertuumik ingerlatsisoqartuuppat. Taamaakkaluartorli aamma erserpoq illoqarfiit ilaanni aserfallattaaliineq allaffissornerlu akikinnerulersinneqarsinnaagaluartoq suliassat suliariumannittussarsiuunneqartartuupata



taamatullu aamma inissiat ilarpassuini akiviit suli atorneqanngillat; tamatuma inerneraa, iluarsaassinissamut kinguartooruloortoqarnera. Eqqortumik oqaatigalugu inissaqarniarneq suli tukattupilussuarmik ingerlanneqarpoq.

Tassa imaassagunarpoq ineqarneq eqqrsaatigalugu OPP suliaq aallartittariaqassagunarpoq, tamannali ingerlanneqassaaq Pisortat Namminersortullu suleqatigiinneranni inunnik misilittagaqarluartunik ilisimasaqarluartunillu siunnersorteqarnikkut. Aamma qularnaassavarput massakkut, ullumikkut nunami tamarmi inissiat nutaat aserfallattaalineaqartarnerat malinnaalissasoq. Tassa imaappoq aningaasat atorneqassapput illunik aserfallattaaliinermut, ukiut qulit 20-lluunniit qaangiuppata assigumik ajornartorsuteqaqqileqqunata, tamanna erseqqissartuassavarput. 2012-mi aserfallattaaliinnikkut kinguaattoorutit tagginneqarput 12 mia. koruuniusutut.

Attaveqatigiinnermut aningaasaliisariaqarnerup oqallisiginerata saniatigut aamma eqqaamassavarput nunami tamarmik inissiateqaratta, atuarfiuteqaratta, meeqqeriviuteqaratta, utoqqarnut illuuteqaratta il.il. oquttunik peqqinnissakkut ulorianarluinnartunik aamma peqqinnissaqarfimmut ilungersoreeqisumut tatisisumik. Aningaasaliissuteqarnissatsinnut pisariaqartitsinerput iluatsinnaveeqqavoq illuutittaluunniit ilaasa, angallassinikkut attaveqaatitta oqartussaaffiit tigunguusatta iluarsaanneqartariaqarluinnartut aserfallattaalinissaat eqqarsaatigiinnarlugu. Taariikkakkat itisuumik eqqarsartitsisariaqaraluarput aamma taamaattumik tamanna pissutigalugu siunissami akiitsornissarput eqqarsaatigilluaqqaartariaqarparput nunatta aningaasaqarnera sulia ajornerulersikkumanagu aamma qularnaarumallugu oqartussaaffinnik tiguisassannginnissarput akisunaarsinnaasatsinnik.

Nuna tamakkerlugu akiitsugut amerlissappata aamma imaassinnaavoq landskarsip nunarsuup sinnerani erniat nikerarnerannit sunneruminarnerulersoq, suliallu akilersinnaanerannut sunniuteqarluni, taamaattumik peqataanik eqqaamasariaqarparput nammimnersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni akiitsut annertusissammata ernianut akiligassagut pitsaasumik malinnaavigisinnaanngikkutsigit.

Aamma imaappoq, Namminersorluni Oqartussatut isertitaqarnerunissatsinnut piumaffiginerusariaqassaagut, inuussutissarsutinik nutaanik ineriartortitassatsinnik iluanaarfissatsinnillu ujarlerluta, ineriartortitsineq annertusarumallugu.

Amerlanerit atuarfinniit soraarummeersittariaqarpagut, karakterigissaarnerutillugit aamma inuttut atugarissaarnerutillugit. Tamanna akeqarpoq. Inuiaqatigiinni utoqqaat amerliartorput peqataanilli akileraartartut amerliartoratik. Taamaattumik aamma nutaanik aningaasaliisariaqarpugut.



Aamma patajaatsuuneq angusariaqarparput, sangujoraarata, taarsersuisinnaanitsinnut isiginninneq, niuerfitta patajaatsuunera il.il. apersuusersoqqunagit. Maani uangutsinnut inimiittunut piunasaqaatit annertupput.

Aamma ullumikkut naleqqiullugu annerusumik suleqatigiittariaqarpugut, isumaqatigiinniarnerni aamma Inimi maani.

2012-mi isumaqartoqaraluarpoq assersuutigalugu ilinniartitaanermut aningaasaliissutissatut pisariaqartitagit nassaarisariaqarigut Aningaasanut inatsimmi aningaasartuutitta millinerisigut. Kisianni 2012-mili immikkoortunut aningaasat pisariaqartinneqartut amerliartuinnarsimapput.

Kalaallit Nunaat aningaasarsiornikkut immikkuullarissumik inissisimavoq isertitagit aalisarnermeermata aamma Danmarkimiit bloktilkudiniit aamma taakkuinnaanerupput, taamaattumik pingaarutilerujussuuvoq aalisarnermi oqimaaqatigiissutsip nassaarinissaa allatut oqaatigalugu "iluliamineq issiavipput aaqqunagu" taamaattumik aamma Demokraatini pingaarluinnartutut isigaarput namminersulivinnissaq eqqartuleraangatsigu piviususorsiorluta pisariaqartugut. 4 milliarder koruunit ajoriinnagassaangillat. Aamma bloktilskuddit ikiligaluarpataluunniit. Isumaqatigiissut taanna nammineerluta isumaqatigiissutigaaarput.

Demokraatini kisitta oqartussaagaluarutta pisortat allaffissorneranni aningaasartuutit ikilingaatsiassagaluarpagut qarasaasiamik atuinerulernikkut, pikkorissaanikkut ilinniartitsinikkullu qaffasissumik, atorfinnut allagarsiissutit allagarsiissutigeqqittarnerisa ikilisenrisigut, kiffartuussinernik allangortitsinikkut aamma ingerlatsinermik namminersortunut tunniullugit, pisortat suliasamik pingaarnersaannaat ingerlatilerniassamatigit kiisalu qularnaarlugu suleriaatsit pasiuminarnerulernissaat piginnaasallu sulianut tulluussarnissaat. Suleriaatsinik mianersorluta OPP-ngortitsinitsigut, avataaneersut ilaatigut aningaasaliisinnerisigut, ullumikkut aningaasartuutitta ikilisinnerisigut kiisalu aallaqqaataanik nutaanik sanaartornitsinni aserfallattaaliinermut pisariaqartitsineq eqqarsaatigisalerutsigu aamma atasinnaassutsip qularnaarneratigit.

Piorsaasoqassaaq pisariaqartitsiffiusuni, ilinniartitseqqittoqassaaq imaluunniit ilinniartitsisoqassaaq immikkoortortanut pisariaqartitsiffiusunut aamma inunnut ikiorsiissutigineqartartut ilarpaalussuit misissoqqissaartariaqarput qularnaarumallugu aningaasat tamarluinnarmik eqqortumik atorneqartut.

Allatut oqaatigalugu aningaasaatigit ataatsimut isigalugit pisariaqalerpugut aamma tamatuma tamanut anngunnissaa pisariaqarpoq.

Qularnaartariaqarparput meerartatta oqaatsinik pingasunik atuisinnaanissaa annerpaamik periarfissaqqaqqullugit kiisalu atorfeqalernissaminut tunngavissarissaarneroqqullugit nunanik allamiunk isumaqatigiinniarsinnaaqqullugit attaveqarsinnaaqqullugillu, pitsaasumik



ilinniarnissaat qularnaarumallugu. Periarfissaqalissaagut isertitassanut nutaanut tappinnerulernissatsinnut, iluaqutaasunik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusiornissamut aamma siunissatta qularnaarnissaanut ikorfartuisumik.

Qularutissaanngilaq innuttaasut pisariaqartimmassuk oqaatsitta piviusunngortittarnissaat. Sangoqattaartuarnerit pisariaqartinngilagut.

Taamatut oqaaseqarluta oqallinnermut qilanaarpugut aamma Inatsisartut oqaaseqaateqarnissaat ilalerparput kisianni ammaffigaarput taassuma oqaasertaasa sakkortunerusinnaanissaat.